

DEPARTEMENTET

DONG Energy
Sales & Distribution A/S
Nesa Allé 1
2820 Gentofte

DONG
energy

18 NOV. 2008

Indgået

Dato 14. november 2008
Dok.id 751884
J. nr. 402-23
Deres ref. Erik Jeppesen
Sagsbeh. IHJ

Iben Held Jensen
Telefon 33 92 34 55
Telefax 33 38 14 32
ihj@trm.dk

Transportministeriet
Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K
vej@trm.dk

Telefon 33 92 33 55
www.trm.dk
Bank Danske Bank,
reg. 0216 kt. 4069 0658 80
EAN 5798000893429
CVR 43265717

Ledningsomlægning ved Slånebækken

Transportministeriet har i medfør af § 5, stk. 2 i lov om offentlige veje (vejloven), jf. lovebkendtgørelse nr. 432 af 22. maj 2008, truffet afgørelse i tvisten mellem DONG Energy (tidligere Nesa) og Hillerød Kommune (tidligere Frederiksborg Amt) om, hvorvidt gæsteprincippet i § 106 i lov om offentlige veje finder anvendelse i forbindelse med en midlertidig flytning af en 0,4 kV – lavspændingsluftledning ved Slånebækkens underføring under Lyngavej og Gl. Lyngavej.

Tvisten er indbragt af DONG Energy med brev af 20. november 2006 til Vejdirektoratet.

I brev af 20. januar 2007 har TDC tilsluttet sig samme tvist. TDC har henvist til DONG Energys bemærkninger og er ikke kommet med selvstændige argumenter.

Afgørelse

Transportministeriet finder, at den midlertidige flytning af lavspændingsluftledningen er omfattet af gæsteprincippet i § 106 i lov om offentlige veje. Afgørelsen indebærer, at DONG Energy skal bekoste den midlertidige ledningsflytning.

Begrundelsen for Transportministeriets afgørelse følger nedenfor.

Sagens baggrund

Frederiksborg Amt besluttede den 21. januar 2006 at frilægge og forbedre de fysiske forhold for Slånebækken. Projektet indebærer, at bækkens underføring under kommunevejene Lyngavej og Gl. Lyngavej flyttes ca. 90 meter mod nord, hvorved Slånebækken bringes tilbage til sit oprindelige tracé fra før 1970'erne, hvor bækken blev rørlagt og lagt ud.¹

Omlægningen af bækken indebærer, at der er blevet anlagt en ny vejunderføring. Dette medfører blandt andet, at den omtvistede 0,4 kV – lavspændings-

¹ Hillerød Kommune har den 20. august 2008 oplyst, at omlægningen af Slånebækken er gennemført.

luftledning midlertidigt er blevet omlagt, fordi den er placeret i vejarealet, hvor amtet har projekteret den nye underføring af åen.

Side 2/6

Frederiksborg Amt har den 4. oktober 2006 meddelt påbud til DONG Energy om den midlertidige omlægning.

Amtet har i den forbindelse henvist til § 106 i lov om offentlige veje, hvorefter omkostningerne til flytningen påhviler ledningsejeren, idet gæsteprincippet gøres gældende.

Parternes synspunkter

DONG Energy har til støtte for synspunktet om, at gæsteprincippet ikke finder anvendelse i forhold til flytningen af den omhandlede ledning bl.a. anført følgende:

- Omlægningen af Slåenbækken er en del af et større naturgenopretningsprojekt, hvor en længere strækning af bækken frilægges. Dermed er omlægningen ikke omfattet af gæsteprincippet i § 106.
- Formålet med projektet, som indebærer ledningsflytningen, er et integreret natur- og miljøprojekt, der ikke vedrører vejens regulering eller omlægning. Hertil kommer, at den konkrete omlægning skyldes, at Slåenbækken flyttes ca. 90 meter mod nord, og at diameteren af rørunderføringen skal udvides på grund af ønsket om at etablere en faunapassage.
- Det er i strid med punkt 55 i cirkulære nr. 132 af 6. december 1985 (vejløvs-cirkulæret), at Frederiksborg Amt ikke har taget kontakt til ledningsejerne for at drøfte alternative projekter. Et samarbejde kunne have minimeret eller elimineret omkostningerne til ledningsflytningen.
- Frederiksborg Amt har ikke inviteret til en drøftelse med ledningsejerne for at udforme projektet, således at udgifterne kan minimeres.

Frederiksborg Amt (nu Hillerød Kommune) har gjort gældende, at gæsteprincippet finder anvendelse i forhold til ledningsflytningen og har til støtte herfor bl.a. anført:

- Uanset at frilægningen af Slåenbækken er en del af et naturgenopretningsprojekt, er der specifikt for delprojektet ved krydsningen af Lyngevej og Gl. Lyngevej tale om et vejformål, fordi rørunderføringen af Slåenbækken er ved at bryde sammen på grund af rørets tekniske stand.
- Flytningen af ledningerne sker af hensyn til vejformål.

Ministeriets bemærkninger og afgørelse

Efter § 106, stk. 1 i lov om offentlige veje, bekostes arbejde på ledninger i eller over kommuneveje, herunder nødvendig flytning af ledninger mv. i forbindelse med vejens regulering eller omlægning, som udgangspunkt af vedkommende ledningsejer.

Bestemmelsen i § 106 er udtryk for det såkaldte gæsteprincip, hvorefter gæsten i vejarealet må flytte sin ledning uden udgift for ejeren af vejarealet, når ejeren selv har brug for arealet, eller det i øvrigt er nødvendigt af hensyn til arbejder i vejen. Bestemmelsen i § 106 er en lovfæstelse af en tidligere retspraksis på området.

Da en ledningsflytning kan medføre betydelige udgifter, bør vejbestyrelsen bestræbe sig på at bidrage til at reducere udgiften ved ledningsflytning til et minimum, jf. punkt 55 i vejlovscirkulæret.²

Højesteret har i en række sager taget stilling til rækkevidden af gæsteprincippet i vejlovens § 106.

Højesteret fastslår i sin dom af 1. februar 2006³, at foranstaltninger, der foretages af hensyn til vejenes forhold til omgivelserne, f.eks. konkret støjafskærmning, ligger inden for de opgaver, som vejbestyrelsen kan varetage med den virkning, at ledningsejere må betale for den flytning af ledninger, som etableringen af støjafskærmningen nødvendiggør.

Højesteret har endvidere i en dom af 4. september 2007 (Flintholm-dommen) taget stilling til anvendelsen af gæsteprincippet i § 106 i forbindelse med et sammensat vej- og baneprojekt.⁴ Højesteret mente, at § 106 fandt anvendelse på ledningsarbejder i veje udført i forbindelse med et sådan sammensat anlægsprojekt, selv om projektet ikke var begrundet i vejformål, og uanset hvilke dele af projektet, der har nødvendiggjort ledningsarbejderne.

Transportministeriet har blandt andet taget stilling til spørgsmålet om gæsteprincippets anvendelse i forbindelse med en afgørelse om ledningsomlægning i kommunevejen Toppevadvej ved Toppevad Bro, hvor en række ledninger skulle flyttes som følge af udvidelse af en rørunderføring af Damvad Å og etablering af en faunapassage. Sagen vedrørte bl.a. ledninger ejet af henholdsvis DONG Energy og TDC.

² Cirkulære 1985-12-06 nr.132

³ TDC Totalløsning A/S mod Greve Kommune, U.2006. 1391H

⁴ Banedanmark mod Dong Energy City Elnet A/S, U.2007.3009 H

På baggrund af præmisserne i Flintholm-dommen var det ministeriets opfattelse, at det var uden betydning, hvilke dele af projektet vedrørende broen der nødvendiggjorde ledningsarbejderne, eller om dele af projektet, f. eks kapacitetsudvidelsen af rørunderføringen, isoleret set kunne have været gennemført, uden at det havde været nødvendigt at omlægge de eksisterende ledninger.

Ministeriet henviste til, at såvel arbejde vedrørende kapacitetsudvidelsen som arbejde vedrørende etableringen af en faunapassage under en vej kunne anses som vejformål.

Ledningsomlægningen var nødvendiggjort af gennemførelsen af det samlede projekt for istandsættelsen af Toppevad Bro, og ministeriet mente på den baggrund, at ledningsomlægningen i vejen som følge af udskiftningen af rørunderføringen og etablering af faunapassagen var omfattet af gæsteprincippet i vejlovens § 106.

Østre Landsret har i en dom af 3. november 2008 vedrørende ledningsomlægningen ved Toppevad Bro tilsluttet sig ministeriets fortolkning af gæsteprincippet. Landsretten har bl.a. henvist til, at udvidelsen af underføringens kapacitet lå inden for de opgaver angående vejen, som kan varetages af vejmyndighederne, jf. herved vejlovens § 6, stk. 1. Landsretten udtalte, at denne bestemmelse efter sine forarbejder må forstås således, at etablering af en faunapassage er en opgave, som vejmyndigheden også kan varetage. Da ledningsomlægningen efter landsrettens opfattelse måtte anses for at have været nødvendig, konkluderede landsretten i overensstemmelse med ministeriets afgørelse i sagen, at det følger af vejlovens § 106, stk. 1, at ledningsejerne skal bekoste omlægningen af ledningerne.

I den konkrete sag har ministeriet noteret sig, at Frederiksborg Amt den 21. februar 2006 besluttede at godkende et projektforslag for frilægning og forbedring af de fysiske forhold i Slåenbækken.

Projektet indgår som et delprojekt i Havelse-delområdeplan. Havelse Delområde er et af 13 delområder, som Frederiksborg Amt var inddelt i.

Målet med projektet er at integrere et større antal natur- og miljøprojekter, som indgår i en helhed. Derved skal blandt andet levestederne for det vilde plante- og dyreliv både på landjorden og i vandet forbedres.

Som følge af at den frilagte Slåenbækken skal krydse Lyngevej og Gl. Lyngevej i en ny rørunderføring, er DONG blevet pålagt midlertidigt at flytte 0,4 kV-lavspændingsluftledning.

Amtet (nu Hillerød Kommune) har henvist til, at rørunderføringen under Lyngevej i det tracé, bækken har løbet i de sidste 30 år, ikke er tilstrækkeligt vedligeholdt og desuden har en utilstrækkelig kapacitet.

Amtet har endvidere vurderet, at rørets stand indebærer en risiko for, at vejen vil blive undermineret. Amtet har desuden vurderet, at det ikke ville være muligt at grave en dybere underføring det pågældende sted dels af hensyn til vej-kassen, dels fordi en udvidet underføring tæt ved motorvejen skaber risiko for, at der kan ske sætninger på vejen.

Endelig fremgår det af sagen, at den nye underføring er placeret således, at Lyngvej og Gl. Lyngvej krydses på det sted, hvor rørledningen bliver kortest, og hvor der er plads til vej-kassen.

Transportministeriet finder, at anlægget af ny underføring for Slåenbækken under Lyngvej og Gl. Lyngvej ligger inden for de opgaver angående vejene, som kan varetages af vejmyndigheden, jf. vejlovens § 6, stk. 1. Da flytningen af den af DONG Energy ejede elledning må anses for at have været nødvendig for anlægget af den nye underføring, følger det af vejlovens § 106, stk. 1, at flytningen af ledningen må bekostes af ledningsejeren.

Det samme gælder i forhold til de ledninger ejet af TDC, som det har været nødvendigt at flytte i forbindelse med etableringen af den nye underføring.

Ledningsejerne har efter oplyste været orienteret om projektet, inden amtet meddelte påbud om flytning af berørte ledninger.

Amtet har på et møde den 8. marts 2006 bedt DONG om et tilbud på flytning af et 10 –kV-kabel. I forbindelse med DONG's tilbud gjorde DONG amtet opmærksom på, at det kunne være nødvendigt også at flytte det omhandlede kabel midlertidigt.

Det fremgår desuden af sagen, at ledningsejerne på et møde den 20. september 2006 har haft mulighed for at fremføre sine synspunkter på projektet.

Det fremgår i øvrigt, at flytningen af underføringen har været nødvendig af tekniske grunde.

Ministeriet finder på denne baggrund, at amtet har inddraget de berørte ledningsejere i processen, inden amtet traf sin afgørelse, og at amtet dermed har fulgt henstillingen om at orientere og forhandle med ledningsejerne, jf. punkt 55 i vejlovscirkulæret.

Herefter skal ledningsejerne i medfør af gæsteprincippet afholde udgifterne til ledningsflytningerne i forbindelse med etableringen af den nye underføring af Slånebækken under Lyngevej og Gl. Lyngevej.

Side 6/6

Afgørelsen kan ikke påklages til højere administrativ myndighed. Enslydende brev er sendt til TDC og Hillerød Kommune.

Med venlig hilsen

Flemming Schiller
Kontorchef